

Viite

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 22.10.2020

Asia

**Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (HE 146/2020 VP);
Ulkoministeriön lausunto kriisinhallinnasta**

Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen kriisinhallintaan. Kriisinhallintaan osallistuminen tärkeä osa Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa. Osallistuminen palvelee niin vastuunkantoa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä kuin puolustusvoimien suorituskyvyn ja valmiuksien kehittämistä. Suomen toiminnassa korostuu kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden, oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Suomi toteuttaa ja edistää kriisinhallinnassa kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Keskeistä on turvallisuuden ja vakauden vahvistaminen konfliktialueilla sekä konfliktista kärsivien maiden osaamisen ja kapasiteetin vahvistaminen, jonka tavoitteena on vahvistaa kehittyvien maiden omaa kriisinhallintakykyä, ml. Afrikassa.

Suomi osallistuu tällä hetkellä **kymmeneen sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon** yhteensä vajaa **400 sotilaalla** YK:n, EU:n ja Naton sekä kansainvälisen Isisin vastaisen koalition puitteissa. Suurimmat operaatiot ovat Lähi-idässä, mutta Suomi osallistuu operaatioihin myös Kosovossa, Välimeren alueella ja Afrikassa, johon kansainvälisen kriisinhallinnan painopiste on entistä vahvemmin siirtymässä ja etenkin Sahelin alueelle. Suomen suurin yksittäinen operaatio-osallistuminen on **YK:n UNIFIL** -operaatio Libanonissa. Suomi osallistuu operaatioon osana ranskalaista reservipataljoonaa noin 200 sotilaalla. Suomi osallistuu myös YK:n **UNTSO** -operaatioon Lähi-idässä sekä **MINUSMA** -operaatioon Malissa. **EU-operaatioissa** Suomella on tällä hetkellä yhteensä hieman yli 20 sotilasta kolmessa eri operaatiossa: **EUTM Somalia**, **EUTM Mali** sekä **EUNAVFOR MED Irini**. **Kansainvälisen Isisin vastaisen koalition** Operation Inherent Resolve (**OIR**) –operaatioon Irakissa Suomi osallistuu noin 80 sotilaalla, KFOR-operaatioon Kosovossa 17 sotilaalla ja Naton Irak-operaatioon (Nato Mission Iraq, **NMI**) yhdellä sotilaalla. Osallistumista **Naton** Resolute Support (RS) –operaatiossa Afganistanissa jatketaan toistaiseksi noin 60 sotilaalla.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot ovat viimeisten vuosien aikana pysytelleet reilun 100 miljoonan euron tasolla (ulkoministeriön ja puolustusministeriön pääluokat yhteensä). Kuluvana vuonna menojen arvioidaan olevan noin 110 milj. euroa. Vuodelle 2021 sotilaalliseen kriisinhallintaan esitetään yhteensä **111,81 milj. euroa** (ulkoministeriön hallinnonalan osuus 53,08 milj. euroa ja puolustusministeriön 58,73 milj. euroa). Sotilaallisen kriisinhallinnan **kehystaso** on vuosina 2021–2024 noin 110 miljoonaa euroa vuodessa.

Siviilikriisinhallintatehtäviin Suomi osallistuu tällä hetkellä noin **130** lähetetyn **asiantuntijan** panoksella. Suomen lähettämät asiantuntijat toimivat EU:n, YK:n ja Etyjin operaatioissa sekä EU:n neuvoston, Etyjin ja Naton sihteeristöissä. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on kasvattaa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumista **150 asiantuntijan tasolle vuoteen 2023 mennessä**. Osallistuminen

keskitetään jatkossakin niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen asiantuntijapanostuksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta. Maantieteellisiä painopisteitä ovat Ukraina, Georgia, Irak ja Afrikan operaatiot sekä temaattisina kysymyksinä rauhanvälitystä tukevat tehtävät, gender-kysymykset, ilmasto ja hybridiuhat.

Suomen suurin yksittäinen siviilikriisinhallintaosallistuminen on edelleen **Etyjin** monitorointimissiossa Ukrainassa (Special Monitoring Mission, SMM), toimii noin 20 suomalaista asiantuntijaa. Suomalaisia asiantuntijoita on **EU-operaatioissa** tällä hetkellä noin 50. Suomi osallistuu yhtä lukuun ottamatta (EU-BAM Rafah) kaikkiin EU:n 11 siviilioperaatioon ja suurin määrä asiantuntijoita on tällä hetkellä Georgiassa, Ukrainassa, Somaliassa ja Irakissa. **YK:n siviilikriisinhallinnan** merkitys on kasvanut ja Suomen osallistuminen on vakiintunut noin 20 poliisin tasolle. Tavoitteena on jatkaa tällä tasolla myös tulevana vuosina.

Valtioneuvoston kehyspäätyöksellä siviilikriisinhallintamomentille on vuodelle 2021 osoitettu 17,625 miljoonaa euroa.

Liitteet

-

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Poliittinen osasto

POL-10 Lauri Hirvonen

Asiasanat

Hoitaa

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi

Laatija jakanut